



KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

2006.gada 24.martā

Nr. 23

(Prot. Nr.20, 2.§)

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

Lieta Nr.410/06/06/4

Par SIA „Hansa Pharma” un SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” ziņojumu par apvienošanu

Konkurences padome 28.02.2006. saņēma ziņojumu par SIA "Hansa Pharma" un SIA "Kuldīgas Lielā aptieka" apvienošanu (turpmāk – Ziņojums). Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 16.panta pirmo daļu, 24.03.2006. sēdē (Prot. Nr.20, 2.§) nolēma par pilna ziņojuma iesniegšanas datumu uzskatīt 28.02.2006.

Izvērtējot Ziņojumā ietvertu un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. SIA "Hansa Pharma" 31.03.1995. ir reģistrēta LR Komercreģistrā ar Reģ. Nr.40003252167. Tās darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir farmaceitisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība, aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, medicīnisko un ortopēdisko preču mazumtirdzniecība. 2001.gadā Tamro koncerns Latvijā sāka pakalpojumu sniegšanu mazumtirdzniecībā, iegādājoties aptieku SIA "Hansa Pharma" („Ģimenes aptiekas”).

SIA „Hansa Pharma” realizē izšķirošo ietekmi vairākos meitas uzņēmumos: SIA “Evija Liepāja”, SIA “Baltijas aktivitāte”, SIA “Retējs 1”, SIA “Gaisma- Plus”, no 2005.gada SIA „Sirova”, SIA „Jūrmalas aptieka”, SIA „Rozes aptieka”, SIA „Bulduru aptieka 1”, SIA „Aromalātfarm”, SIA „RIELA”, SIA „Brasas aptieka”, no 2006.gada SIA „Elta”.

2. SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” sākotnēji 05.12.1995. reģistrēta LR Uzņēmumu reģistrā ar Reģ. Nr.41202009523 kā (*), kas 13.03.2001. reorganizācijas rezultātā tika pārveidots par sabiedrību ar ierobežotu atbildību. 15.07.2003. SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” reģistrēta LR Komercreģistrā ar Reģ. Nr.41202009523. SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” valde sastāv no vienas valdes locekles (rīkotājdirektores) Rasmus Milleres, kas vienlaicīgi ir arī (*) minētai komercsabiedrībai. SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” darbības veidi saskaņā ar statūtiem ir aptiekas, kurās sagatavo un izsniedz zāles, farmaceitisko, ortopēdisko un medicīnisko preču, kosmētikas, tualetes piederumu mazumtirdzniecība. SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” ir reģistrēta viena aptiekas licence Kuldīgas pilsētā - aptiekai „Kuldīgas Lielā aptieka” Kuldīgā, Baznīcas ielā 9.

3. Saskaņā ar 23.02.2006. noslēgto Sabiedrības Daļu Pirkuma Līgumu (*).

Līdz Konkurences padomes atļaujas saņemšanai SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” pamatkapitāla daļu īpašuma tiesības netiek mainītas. Pēc darījuma pabeigšanas SIA “Hansa Pharma” paredz piešķirt „Kuldīgas Lielā aptiekā” tiesības lietot zīmolu “Ģimenes aptieka”.

Tādējādi tiek veikta apvienošanās Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta nozīmē (notiek izšķirošās ietekmes iegūšana pār SIA “Kuldīgas Lielā aptieka”).

4. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: „Tirgus dalībnieku apvienošanās ir: (..) tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst daļu vai visus cita tirgus dalībnieka vai citu tirgus dalībnieku aktīvus vai tiesības tos izmantot, vai tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

Tātad SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” (*) pamatkapitāla daļu pirkums ir uzskatāms par apvienošanos Konkurences likuma izpratnē, jo pēc pirkuma līguma izpildes SIA “Hansa Pharma” piederēs (*) SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” pamatkapitāla daļas (notiks izšķirošās ietekmes iegūšana pār SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”). Līdz ar to SIA „Hansa Pharma” un SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” ir uzskatāmas par apvienošanās dalībniekiem.

Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar 26.10.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

5. Ziņojumā norādīts, ka finanšu dati par 2005.gadu ir nepārbaudīti, līdz ar to Konkurences padome, izvērtējot minēto apvienošanos, galvenokārt ir vadījies no 2004.gada finanšu datiem.

SIA “Hansa Pharma” konsolidētais apgrozījums kopā ar meitas uzņēmumiem 2004.gadā bija Ls (*). Saskaņā ar nepārbaudītiem bilances datiem SIA “Hansa Pharma” konsolidētais apgrozījums kopā ar meitas uzņēmumiem par 2005.gadu ir Ls (*). SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” neto apgrozījums 2004.gadā Ls (*), saskaņā ar nepārbaudītiem bilances datiem SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” neto apgrozījums par 2005.gadu esot Ls (*).

Starp SIA „Hansa Pharma” un SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” nav bijuši savstarpēji darījumi 2004. un 2005.gadā.

Līdz ar to tiešo apvienošanās dalībnieku apgrozījums 2004.gadā ir Ls (*), bet 2005.gadā saskaņā ar nepārbaudītiem bilances datiem varētu būt Ls (*).

Lai gan tiešo apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums nesasniedz 25 miljonus latu, Konkurences padome secina, ka saskaņā ar minēto Ministru kabineta noteikumu 9. un 13.punktu, ir jāņem vērā apstākļi, ka SIA “Hansa Pharma” un SIA „Tamro”, izšķirošās ietekmes rezultātā, ietilpst vienā uzņēmumu grupā. Konkurences padome ir konstatējusi, ka SIA “Hansa Pharma” ietilpst vienā grupā ar SIA “Tamro”, ņemot vērā tās piederību Tamro Corporation koncernam, jo SIA “Hansa Pharma” atrodas Tamro Corporation izšķirošā ietekmē. SIA “Tamro” pilnībā pieder AS Tamro Corporation. SIA “Hansa Pharma” pieder MediNord Oy, kas ir AS Tamro Corporation piederošs uzņēmums. SIA “Hansa Pharma”

saistītais uzņēmums Latvijā, ņemot vērā tā piederību Tamro uzņēmumu grupai, ir arī SIA "Tamro MedLab".

Līdz ar to, aprēķinot tirgus dalībnieku kopējo apgrozījumu, ir jāņem vērā arī SIA „Tamro” apgrozījums. SIA “Tamro” apgrozījums 2004.gadā bija Ls (*), bet pēc nepārbaudītiem bilances datiem SIA “Tamro” neto apgrozījums par 2005.gadu ir Ls (*).

Tādējādi, veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.897, tas pārsniedz 25 miljonu latu robežu, kas izsauc šī ziņojuma iesniegšanas nepieciešamību Konkurences padomē (apvienošanās sakarā izpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punktā paredzētais kritērijs).

6. Pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 5.punktu, konkrētās preces tirgus, kurš tiek ietekmēts apvienošanās sakarā, ir zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA “Hansa Pharma” uzskata, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Konkurences likuma 1.panta 3.punkta izpratnē šajā lietā ir *Kuldīgas rajona teritorija*. SIA “Hansa Pharma” Ziņojumā norāda, ka definējot ģeogrāfisko tirgu šajā gadījumā būtu jāņem vērā, ka LR Veselības ministrijas mājas lapā pieejamajā Licencēto aptieku sarakstā netiekot atsevišķi izdalīta Kuldīgas pilsēta un Kuldīgas rajons, tādējādi ļaujot pieņemt, ka aptieku izvietojums un nepieciešamais skaits tiek izvērtēts kopīgi Kuldīgas pilsētā un Kuldīgas rajonā.

Konkurences padome ir izvērtējusi minēto argumentu un uzskata to par nepamatotu. Izvērtējot aptieku izvietojumu Kuldīgas rajona teritorijā ir jāsecina, ka vairākos lielākajos pagastos (Rendas, Alsungas, Laidu, Snēpeles, Vārmes, Kabiles pagastos) ir aptiekas vai to filiāles. Divas aptiekas ir arī otrajā Kuldīgas rajona pilsētā – Skrundā. Protams ir pagasti, kuros nav aptieku, daļa no tiem (Ēdoles, Rumbas, Pelču, Kurmāles, Īvandes, Padures pagasti) ir Kuldīgas pilsētas tiešā tuvumā, kas liek domāt, ka šo pagastu iedzīvotāji iegādājas zāles Kuldīgā. Tomēr jāsecina, ka pamatā iedzīvotāji zāles iegādājas savas dzīves vai darba vietas tuvumā, tāpēc Konkurences padome uzskata, ka nav pamata kā ģeogrāfisko tirgu noteikt visu Kuldīgas rajona teritoriju un līdz ar to mainīt iepriekšējo Konkurences padomes praksi līdzīgās aptieku apvienošanās lietās, kur kā ģeogrāfiskais tirgus ir definēta konkrēta pilsētu teritorija. Konkurences padome secina, ka patērētāju rīcību, iegādājoties zāles, nosaka aptiekas pieejamības ērtums un tuvums. Zāļu iegāde notiek tajās vietās, kur norisinās patērētāju galvenās aktivitātes (mājas, darbavietas tuvums).

Līdz ar to Konkurences padome, ņemot vērā Ziņojumā sniegto informāciju un vadoties no iepriekš SIA „Hansa Pharma” izvērtētajām apvienošanās lietām, kā arī ņemot vērā, ka šajā Ziņojumā atspoguļotā tirgus dalībnieku apvienošanās pēc būtības ir vienlīdzīga pārējiem Konkurences padomē izskatītajiem SIA „Hansa Pharma” apvienošanās gadījumiem, uzskata, ka ģeogrāfiskais tirgus esošajā gadījumā saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu ir nosakāms kā Kuldīgas pilsētas teritorija.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus tiek noteikts kā Kuldīgas pilsētas teritorija arī, ņemot vērā to, ka apvienošanās sakarā tiek iegādāta viena aptieka (koncentrācijas palielināšanās process notiks) Kuldīgas pilsētā, un šajā teritorijā piedāvājuma un pieprasījuma tendences, administratīvās un citas barjeras ir līdzīgas, kā arī konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir līdzvērtīgi visiem tirgus dalībniekiem.

Pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu konkrētais tirgus lietā ir *zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgus Kuldīgas pilsētas teritorijā*.

7. Pavisam Kuldīgas pilsētā pēc LR Veselības ministrijas mājas lapā www.vm.gov.lv esošās informācijas - licencēto aptieku saraksts uz 31.12.2005. bija izsniegtas licences piecām vispārēja jeb atvērta tipa aptiekām, no tām nav neviena SIA „Hansa Pharma” īpašumā esošā vispārēja jeb atvērta tipa aptieka Kuldīgas pilsētā. Tā kā līdz šim SIA „Hansa Pharma” Kuldīgas pilsētā nav piederējusi neviena aptieka, tad Konkurences padome secina, ka minētās

apvienošanās sakarā konkurences struktūra tirgū nemainās. Pārējās četras aptiekas, kuras darbojas Kuldīgas pilsētā, pēc Konkurences padomes rīcībā esošas informācijas, ir iestājušās komandītsabiedrībā „Aptieku Alianse”.

Pēc apvienošanās SIA „Hansa Pharma” tirgus daļa būs 20% no konkrētā preču tirgus, tirgu rēķinot pēc aptieku skaita.

17.03.2006. saņemtā informācija no Zāļu valsts aģentūras (15.03.2006. vēstule Nr.4-4/252) nesniedz precīzas ziņas par SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” tirgus daļu pēc zāļu realizācijas apgrozījuma latos (bez pievienotās vērtības nodokļa) tikai Kuldīgas pilsētā, jo vēstulē informācija par Kuldīgas pilsētas aptiekas „Alter aptieka” zāļu realizācijas apgrozījumu ir sniegta kopā ar šīs aptiekas filiāles Rendā zāļu realizācijas apgrozījumu. Līdz ar to Konkurences padomes rīcībā nav precīzu datu par zāļu realizācijas apgrozījumu latos attiecībā uz Kuldīgas pilsētu. Tomēr aptuvenā informācija liecina, ka SIA „Kuldīgas Lielā aptieka” tirgus daļa pēc zāļu realizācijas apgrozījuma latos (bez pievienotās vērtības nodokļa) Kuldīgas pilsētā 2005.gadā varētu būt 28% - 32 % robežās.

8. Apvienošanās mērķis ir stiprināt SIA “Hansa Pharma” kā Tamro grupas uzņēmuma konkurētspēju farmācijas produktu mazumtirdzniecībā, kur vērojama spēcīga konkurence sakarā ar aptieku grupēšanos pēc kopējo zīmolu vai komandītsabiedrību pazīmēm. Pēc apvienošanās SIA “Hansa Pharma” tirgus daļa Kuldīgas pilsētas teritorijā *zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū* nepārsniegs 20%, rēķinot tirgu pēc aptieku skaita un 32%, tirgus daļu rēķinot pēc zāļu realizācijas apgrozījuma latos.

Izvērtējot Ziņojumā un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome secina, ka pēc apvienošanās SIA „Hansa Pharma” neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis konkrētajā tirgū, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence zāļu mazumtirdzniecības (aptieku) tirgū Kuldīgas pilsētas teritorijā.

Ņemot vērā minēto un Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 16.panta ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

Atļaut apvienošanos, kas paredzēta SIA „Hansa Pharma” iegūstot izšķirošo ietekmi SIA „Kuldīgas Lielā aptieka”.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I. Jaunzeme

(*) – ierobežotas pieejamības informācija